

Vi kvinnor

I DEMOKRATISKT VÄRLDSFÖRBUND

Nr 4

Läs i detta nummer:

Eugénie Cottons tal om
Mödrarnas Världskongress

Andrea Andreen: Indisk dag-
bok, II

Ada Nilsson: De olika åldrar-
nas problem

Stina Lindh: Stoppa tandför-
fallet bland barnen

Barnpsykologen: Icke accepte-
rad

En sak som står över parti-
skrankorna

Där kvinnorna lever som slavar

Novell, dikter, frågespalt, barn-
sida, sömnadsråd m. m.

OMSLAGSBILDEN:

Bondflicka. Efter teckning
av den japanske konstnären
Katsushika Hokusai, 1760—1849.

Årg. 7 - 1955 - 50 öre

LIVETS VAPEN

Då Alfred Nobel på sin tid uppfann dynamiten trodde han sig därmed ha gjort mänskligheten den största tjänst. Han trodde sig därmed ha uppfunnit ett vapen så förödande, att ingen makt där- efter skulle våga börja ett krig. Han misstog sig tyvärr. Sedan dess har världen fått genomlida såväl det första som det andra världskriget. Icke nog därmed. Sedan dess har vår tid fått vara med om tillkomsten av både atom- och vätebomben, vapen så fruktansvärda att de på kort tid kan öde-

lägga riken och länder och allt vad utvecklingen kunnat skapa under tusenden och tusenden av år.

Det finns nog ingen möjlighet för mänskligheten att kunna räddas genom något ont av fruktan därför — och det vore på sätt och vis en tragisk räddning. Nog måste det kunna tänkas att det godas makt är starkast. Inte att våld och grymhet, smärta, lidande och död är det mäktigaste, utan barmhärtighet, fridsamhet, fred!

Elisabeth Tamm.

Kampen mot kriget kräver mod

★

Att kampen mot kriget kräver mod, det har många kvinnor fått erfara: Fredrika Bremer när hon för hundra år sen manade sina systrar över hela jorden att bilda ett förbund på det att krig icke skall vara mer; Elin Wagner då hon 1935 — långt före atombomben — väckte tanken på "kvinnornas vapenlösa uppror mot kriget", deltagarna i Pariskongressen 1945 då KDV bildades som högtidligen lovade att strida utan vapenvila för att tillförsäkra världen en varaktig fred; de franska kvinnor som lade sig på järnvägsspåren för att hindra transporter till kriget i Vietnam; de medlemmar av SKV som trotsat hån och förakt i sin strävan att bidra till en världsoption mot atomkrig och vätebombsexperiment; de kvinnor i västerns länder som vedervägat sitt goda namn och rykte, förlorat anställningar, fått fängelsestraff för att de vittnat om krigets fasor och om fredsvilja "på andra sidan järnridån" — och Barbro Alving när hon tar en ovillkorlig fängelsedom för sin vägran att delta i civilförsvaret.

Varje sådan modig handling är en käpp i krigets hjul. Alla sådana handlingar hör samman, kampen mot kriget är odelbar. Världsfreds-rörelsen har insett detta, där är varje ärlig fredsarbetare välkommen. Ännu så länge är vi radikalpacifister en liten minoritet i världsfreds-rörelsen, en klarsynt minoritet, tror vi. Den rörelse som förklarat att fredlig samlevnad mellan jordens folk är möjlig och att krigets väg endast kan leda till förintelse — den rörelsen kommer en dag att inse att man måste ta avstånd från våldet i alla dess former och fostra en mänsklighet som kan leva i en fredlig värld.

Vi som arbetar i världsfreds-rörelsen hyllar Barbro Alving för hennes modiga handling.

Andrea Andreen.

Hunger

AV RAGNAR JÄNDEL

*Mitt namn är Hunger. Jag är en mäktig partiledare.
Jag är värmd av tusendes tårar.
Härdad av hat, hånskratt och polisbattonger.
Jag är som en mardröm för de sovande.
Jag kommer riken att skälva som i frossa.
Oåtkomlig för tycken och förordningar
ler jag av allt mitt bittra hjärtas lust.*

*(Och i rättssalarna, där de bleka ynglingarna
stå anklagade för uppror
och den välvillige försvarsadvokaten
skjuter skulden på oansvariga agitatorer
och manar rätten att mildt döma de förförda,
där stiger jag fram och slår min hårda näve i bordet:
Mina herrar, det var jag som var ledaren —
döm mig).*

*Mitt namn är Hunger. Jag bär den eviga revoltens fana.
Ljus, frihet, längtan, morgondag, det bär jag i mitt tunga hjärta.
Jag är örnen, som ingen fångar.
Våren som ler ur vintersolens fjärran eld —
I gudar, jag är oåtkomlig!*

*(Och där man talar om brottslig längtan
och trampar friheten under fötterna,
där stiger jag fram — o dårar, dårar:
Mitt namn är Hunger — dömi mig.
Min stämma talar ur alla världars ting).
Ur "Malört", Tidens förlag.*

I arbete för Wienappellen:

En sak som står högt över partiskrankorna

Kvinnornas insatser i namninsamlingen betydande

Över hela landet är SKV:s medlemmar i arbete med namninsamlingen för Wienappellen mot atomvapnen, och göteborgskorna är som vanligt i främsta ledet. Av de 20.000 namn som fram till den 3 april samlats in i Göteborg stod SKV-avdelningarna för ca 11.000, och det är verkligen storartat. Bjurslättssavdelningen ledde överlägset med 1.600 namn medan Majorna, Kviberg, Centrala och Älvsborg vardera skaffat mellan 1.000 och 1.100 namnunderskrifter. Hur bär de sig åt för att uppnå så goda resultat?

★

Vår medarbetare i Göteborg har intervjuat några av de bästa namninsamlarna. I spetsen för dem står kassören i Stigbergsavdelningen, fru Anna Carlsson, som ensam fram till den 3 april lyckats få 500 namn på sina listor. Hur har det gått till? Visserligen har hon ett så soligt och gott leende, Anna Carlsson, försäkrar medarbetaren, men det kan väl inte bara bero på det?

— De flesta skriver gärna och tacksamt på, säger Anna Carlsson. Jag samlade också namn för Stockholmsappellen — men den här gången är intresset och förstaelsen betydligt större. Folk har haft tid att tänka sig in i vad ett krig med de moderna stridsmedlen verkligen skulle betyda.

— Men det händer också att du träffar personer som inte vill skriva på?

— Jo, visst stöter man på sådana

också. Deras skäl? Ja, det finns de som säger att namninsamlingen är en kommunistisk aktion och att det är kommunisterna som ska dra nytta av den, men det är ju lätt att gen-driva. För är inte alla människor intresserade av fred? Resultatet av namninsamlingen skall ju underställas Dag Hammarskiöld, FN:s generalsekreterare. Sedan finns det de som säger att protesten borde gälla alla stridsvapen och krig överhuvud taget. Jag försöker klargöra för dem att om vi tvingar igenom ett förbud mot atomvapnen, de förfärligaste av alla vapen, så har vi tagit ett stort steg på vägen till avrustning. Ofta blir det intressanta diskussioner och inte sällan slutar det med att vederbörande skriver på. Men det händer också att man stöter på människor, inte bara religiösa, som säger att jorden behöver en ny syndaflojd, det finns så mycket synd, ondska och trott, säger de, så det skulle göra människorna gott. En underlig uppfattning, eftersom man

inte vet om det efter ett antal vätebombskrevader skulle finnas några att förbättra.

— Hur reagerar de gamla?

— Det är förvånansvärt hur många bland dem som är positivt inställda, vakna och klartänkta. Deras första tanke tycks gälla barnen och varje gång tänker jag att de har nog små barn... Men så finns det förstas också sådana äldre personer som säger att vad bryr vi oss om det? Det är det otäckaste av allt när man möter sådana argument, tycker jag, det är som om de förnekade livet självt och vore fiender till människorna... På tal om "argument" förresten så var det en som kom med ett märkligt sadant — för att man borde skriva på appellen. "Det är bäst att skriva på, för i Kina gör de ju vätebomber som de tänker slänga över Amerika", sa han. Det hade jag aldrig hört talas om, men man får onekligen höra en del när man går omkring i husen och samlar namn...

Fru Anna Carlsson, kassör i Stigbergsavdelningen, hade ensam samlat in 500 namnunderskrifter av de drygt 11.000 som SKV-kvinnorna i Göteborg klarat fram till den 3 april.

Fru Elsa Sjöberg är en ung fru som gör ett föredömligt arbete i namninsamlingen. Hon bor utåt Långedrag och reser in till stan om kvällarna för att samla namn. Det är ju rätt lång väg men det går som en dans, tycker hon själv. På tre timmar samlade hon en kväll 123 namnunderskrifter.

— Är folk vänliga och tillmötesgående?

— I allmänhet skriver de gärna på och många är tacksamma för att man kommer. Jag har för övrigt gjort den erfarenheten att folk i denna fråga inte tänker på partitillhörighet, även om man i resonemangen kommer in på politiska uppfattningar låter man inte sin eventuella partitillhörighet inverka på ställningstagandet. Det tycker jag är det bästa, detta att så många människor har blivit klara över att det här är en sak som står högt ovan partiskrankorna, att det gäller hela mänsklighetens liv och framtid.

Elsa Sjöberg trycker också på hur punktliga och plikttrogna hennes vänner är i arbetet med namninsamlingen. Har vi stämt möte för att tillsammans gå ut med insamlingslistorna så kommer också alla punktligt, säger hon.

Bland skaran av energiska medarbetare måste vi också nämna Ethel Svensson och Gun Ekbratt. De har hedrat sig förr i liknande sammanhang. Nu har de följts åt om kvällarna och samlat namnunderskrifter. Ethel har flera småbarn att se till därhemma och Gun har efter sitt kontorsarbete, som inte slutar förrän kl. 6 på kvällen, sitt hem att sköta. Trots detta har Ethel hittills samlat 310 och Gun 200 namn.

Vi ringde upp Ethel för att höra hur det går. Hennes glada röst förkunnade att 90 procent av alla dem som tillfrågats av henne och Gun har skrivit under appellen.

— Det är väl tröttsamt att springa i trapporna?

— Tröttsamt? Nej då, det har varit så roligt. Och även om inte varenda en man talar med skriver på, så tröstar man sej med att man i alla fall fått tillfälle att tala med dem — och det gör säkert sin nytta det också...

Det vore egentligen mycket mera att säga om det energiska arbete SKV-kvinnorna lägger ner i fredens tjänst. Många, många flera förtjä-

BARNPSYKOLOGEN:

till. "För vår egen är det aldrig något i vägen med". När Björn var fyra år fick föräldrarna nämligen en liten flicka och när modern talar med henne glider allt det bekymrade bort ur hennes ögon och hela ansiktet strålar. Enbart uttrycket "vår egen" visar var skon klämmer.

Det är inget tvivel om att Björn inte är riktigt accepterad i sitt hem. Han kan också själv märka det, även om han inte är riktigt medveten om det. Han säger ofta: "Det är alltid jag som blir utskälld". Och modern svarar: "Ja, det kan du väl förstå, när det alltid är du som ställer till olyckorna så är det ju också du som måste få bannorna".

Det är ju i och för sig en strålande logik. När man väl att märka betraktar saken utifrån som objektiv åskådare. Men det gör inte en sådan pojke. Han lever ju med i händelserna. Han känner in-

Icke accepterad

Björn kan inte koncentrera sig på någonting. Han drömmer och har tankarna på alla möjliga andra håll. Han kan komma hem och berätta de förskräckligaste rövarhistorier, där han spelar en fördelaktig eller i varje fall dramatisk roll. "Och det kan ju inte få fortsätta, man måste ju kunna lita på en så stor pojke", säger hans mor.

Det måste man ju. Det är helt normalt att små barn fantiserar men när en stor pojke på 11 år inte kan hålla i sär dikt och verklighet då är det ett tecken på att något är galet.

Björn är adoptivbarn och hans mor har spekulerat på om det inte är något han har ärvt från sina föräldrar och som hon inte känner

te att han är på tokiga vägar när han berättar sina historier. Han upplever tillvaron på det sättet. Han känner heller aldrig att han kan rå för när han gång på gång kommer hem med sönderrivna eller nersmutsade byxor "För det var de andra som började", eller "det var de andra som lurade mej till det".

Nej, det som barnet känner är: "Det är alltid jag som får bannor", eller "det är aldrig den dumma jantan det är något fel på. Alltid bara på mej".

Och så börjar en sådan pojke känna sig främmande i sitt eget hem. Han resonerar som så: "När jag alltid blir utskälld så är det för att de inte tycker om mej". Och han känner mer än han ser att föräldrarna alltid ser irriterade ut när han är i närheten men alltid strålar upp när det är lilla syster.

När man så dessutom inte har någon större tilltro till sin egen förmåga, utan känner sig klumpig

när att nämnas, men eftersom inte utrymmet medger det får vi nöja oss med att säga: Heder åt er för er ansvarskänsla och ert outtröttliga arbete!

S. L.

Andrea Andreen

INDISK DAGBOK

II.

Staten Bihar hemsöktes sommaren 1954 av väldiga översvämningar och därefter av svår torka. Socialister och kommunister bildade gemensamt en hjälpkommitté för att tillse att regeringens hjälp blev rättvist fördelad och även för att hjälpa själva. Ett par medlemmar av lokalkommittén i distriktet Darbhanga for ut med mig en dag.

Efter lunch kom mina två vänner. De hade en jeep, mycket bra men utan tak, bra chaufför. Jeepen tillhör f. d. maharajan och vår kommittés ordförande, en fin gammal advokat, är hans juridiska rådgivare. Och så for vi en färd på 5 mil bara, söderut, först ner åt väster och så hem åt öster, dvs. en runda. Utom närmast staden har det varit fantastiskt dammigt. Vi har korsat floderna Bagamati och Lokandey och på hemvägen — per färja — den breda floden

och dum och inte tycker att man kan göra något åt det, därför att man nu en gång är så omöjlig, det får man ju veta så gott som varje dag — ja, då är det behagligt att bygga upp en fantasivärld och leva i den i stället för i den grå och trista vardagen. Där är man fars och mors älskling, där är man den omsvärmade lekkamraten, där är man den kække grabben som klarar upp allting, där är man duktig i skolan o. s. v.

Det ger kompensation för de många gånger man i verkligheten säger "Puh, varför skulle jag det" eller "Det är mej absolut likgiltigt".

För en sak är säker. Likgiltig är ett barn aldrig. Om det vore det skulle det inte behöva bygga upp åt sig en drömvärld som försvar.

Kareh som uppkommer av de första, den i sin tur faller ut i floden Kosi. I Kareh såg jag ett simmande djur som påstods vara en mindre krokodil. Hela Darbhanga-distriktet har 3,5 miljoner invånare av vilka 2,5 miljoner berörts av översvämningen. Överallt inom ett område på 2000 byar har det varit först översvämning och så torka. Överallt har skörden slagit fel. Nu ser man bitvis nysatt vete men ingen bevattning. Boskapen är avgjort magrare än jag förut sett. Människorna klarar sig ännu men många ser medtagna ut, framför allt en del av barnen och kvinnorna. På många ställen pågår väglagning som hjälparbete. Det sorgliga är att man här använder "contractor" för regeringsföretag. Han får en viss summa per månad och arbetare och får bestämma deras lön. Och de är oorganiserade och hungriga. Jag förmodar meningen är att han ska ha något själv — mina politiska herrar säger att han måste smörja några regeringstjänstemän också — men att arbetarna ska ha åtminstone minimilönen, dvs 1 rupee (ungefär 1,1 kr) om dagen.

Så började jag fråga. Vi stannade först vid byn Fulhara. Vägaretarna flockades kring oss; de ha-

de 8 annas (1/2 rupee) per dag och arbetade 10 timmar dvs från kl. 8 tills det blev mörkt. Så kom vi till Madhuban. Arbetslaget där såg mera kraftigt ut, de sade att de arbetade på ackord och förtjänade 1 rupee till 1 1/4 rupee per dag men annars var daglönen 10—12 annas. Mina följeslagare menade att dessa arbetare angav bättre villkor än de verkliga därför att kontraktorn stod bredvid. Så till Kiskunpura, där fick de 6—9 annas. Vad kunde de köpa för det? Jo ungefär 3 kg majs (dålig föda utan tillsats). Genomsnittlig familjestorlek var 5—6 personer. Så till Chanpura, där var lönen 8—10 annas. I byn Hathouri där lönen var 10—12 annas kom en gammal kvinna fram, mager, klokt ansiktsuttryck, vackra klara ögon. Hon visade mig ett knyte med gröna blad — dem hade hon plockat, vilda, för att ha något att äta. Jag gömde några blad. Hon var 65 år. Nå, men hennes barn då? Ja, de hade nog av sitt att tänka på.

Så kom floden Kareh. På andra sidan den mötte vi igen några kvinnor. En av dem rätt ung, lockigt hår under sarins huvudflik, sarin så trasig att bröstet lyste fram, hon bar tre lätt böjda kni-

Apropå civilförsvars- plikten

Vi Kvinnor har bett Dr Emilia Fogelklou-Norlind om ett uttalande med anledning av domen över Barbro Alving. Dr Fogelklou svarar att hon anser kväkarnas uttalande mera värt att citera än hennes egen många gånger gjorda personliga deklaration.

1953 års skrivelse från det svenska kväkarsamfundet utmynnade i följande:

"Vi vädjar till Eders Maj:t att på civilförsvarets område införa aktning för samvetet".

I motiveringen heter det bl. a. att "civilförsvarsplikten utgör ett av de mer påfallande exemplen" på de "sammanhang där konflikt kan uppstå för den enskilde medborgaren mellan samhällets krav och hans samvete". "Civilförsvarslagen är utformad så att den civilförsvarspliktige, vars samvete hindrar honom att fullgöra denna plikt kan straffas för sin vägran inte en gång utan oupphörligt beroende på om han på nytt inkallas efter utståndet straff". "Vi upprepar oss mot tanken att en dylik förföljelse av samvetsömma skulle vara lagenlig. Det är en moralisk brist i vår lagstiftning när den icke aktar samvetet".

var och ett knyte med samma gröna blad. Hon hade ett gripande ansikte, intelligent och uttrycksfullt. Med henne gick två andra kvinnor, de tiggde inte men man förstod. Vi gav ingenting, för det skulle ju aldrig sluta — —

Sen kom en litet bättre bygd. Här odlade man tobak, den gröda som ger pengar. En mängd män åstadkom här i samarbete en primitiv bevattning. Det var rörande sådan möda man gjort sig: på långa, långa sträckor hade man grävt smala rännor vid väggkanten, här och var bar det uppför, då stod man med plåthinkar och fraktade upp vattnet från en utvidgning i en lägre ränna. Faktiskt bar det uppför gång på gång, för dammen som vattnet kom från låg mycket

Frågespalten

Om ni har bekymmer av något slag och ingen att anförtro er åt eller om ni känner er ensam och längtar efter kontakt, så kan ni skriva era frågor och funderingar till Frågespalten, Box 180 73, Stockholm 18 —och Sofia skall försöka svara.

★

OM BÖCKER

Kära Sofia!

Vi har i vår förening en duktig kvinna som försökt få oss att läsa böcker. Det började med att hon föreslog en cirkel av intresserade och satte upp en lista på lämpliga böcker. Så samlade vi ihop lite

lägre. Flera gånger gick rännan tvärs över vägen och vi måste för ett tag störa dem med att köra sönder deras vattenväg, de lagade det snabbt förstås. Detta var det mest gripande bevattningsarbete jag sett.

Vår chaufför körde som en ängel, ofta var broar sönder och det bar ned i sanden och direkt i vattnet eller över en tillfällig bro, ofta var det breda sprickor i vägen, ibland var vägen bara en liten bit av sin normala bredd — han var osvikligt säker. Och hela tiden var det så mycket damm att alla blev lika gråhåriga som jag redan var under mina dubbla huvuddukar. — Nu har jag badat i alla fall och nu ska jag bara sova.

I DAGARNA

infaller 10-årsminnet av den stora flyktingströmmen till vårt land från de nazistiska koncentrationslägren. Det ger oss anledning påminna om att ni från oss kan rekvidrera Gunhild Tegens bok: Jakob Skugga, som på ett gripande sätt skildrar ett judiskt flyktingsöde. Boken kostar 6 kr. och sändes fraktfritt.

pengar och köpte några romaner som just då annonserades och berömdes livligt i pressen. Och så satte vi i gång. Vi skulle få ha boken i 14 dagar och sedan skicka den vidare. På den punkten klickade det genast. Av oss åtta personer hade bara två läst ut boken på den utsatta tiden, så vi fick öka dagarna till 18. Det tog lång tid tills alla läst alla böckerna (det var bara sex!) och sedan skulle vi diskutera dem. De flesta tyckte att alla böcker vi köpt var tråkiga, somliga fördömde ett par av de mest berömda, och en hade läst alla och tyckte alla var intressanta. Men hon erkände att de av oss andra illa omtyckta böckerna inte var så vidare...

Ska vi nu ge upp? Eller kan Sofia ge oss ett råd. Vilka böcker ska vi köpa? Och hur ska vi bli så intresserade att vi läser dem på utsatt tid?

Berta.

Svar:

Vi skryter med att Sverige inte har några analfabeter, men vi är ändå inget läsande folk. Jo, tidningar läser vi — åtminstone läser männen och barnen serierna. Men hur gör vi kvinnor? Jag brukar fråga en duktig föreningskvinna om hon sett det eller det i tidningen. — Nej, jag hinner aldrig läsa tidningen! svarar hon en aning skuldmedvetet. Och hon är sannerligen ingen analfabet. Så är det med de flesta husmödrar, tyvärr. Hur ska de då hinna läsa en hel bok! Och till på köpet om boken är en modern förvirrad sak utan ordentligt urskiljbar handling! — Jag föreslår att ni tar upp gamla goda böcker som ännu ingen av er läst — det kan ni diskutera innan böckerna köps. Sådana böcker finns också på biblioteken över hela landet. Hur är det med edra barns läseböcker? Har ni läst *Nils Holgersons resa* som vuxen? Eller *Svenskarna och deras bördingar* av Heidenstam? Läs dem för att se vad era barn läser — och prata med barnen om dem. Men sedan? Titta på listan över FIB:s billiga böcker. Där finns många roliga och bra saker. Av Lo-Johanson finns en bok som just heter *Analfabeten*, som är en förtjusande bok. Den handlar om hans far. Och i Bonniers Folkbibliotek finns böcker av Pearl Buck, som ni kunde börja med. *Porträtt av ett äktenskap* heter en.

Sofia.

Det känns skönt att hålla bäste vännens hand i kritiska situationer, menar tydligen den här unge mannen hos tandläkaren. Låt oss hoppas att bettet doktorn just undersöker visar sig vara prima

I denna intervju med en av vårt lands främsta förespråkare för en rationell förebyggande tandvård, dr. Sten Forshufvud, Göteborg, hävdas att orsaken till att svenska barn har så dåliga tänder måste sökas i en försämrad grundhälsa, vilken i sin tur säges bottna i dåliga kostvanor. Bara den som haft felfri grundhälsa under uppväxttiden har felfria tänder, hävdar dr Forshufvud.

Stina Lindb:

STOPPA TANDEFÖRFALLET BLAND BARNEN!

De svenska barnen har exceptionellt dåliga tänder. Att en unge kan uppvisa ett felfritt bett vid den första undersökningen i skol-tandvården är en sällsynthet, mjölkttänderna börjar falla sönder redan i 3-årsåldern, och barnen förs redan vid denna späda ålder av ambitiösa mödrar till tandläkaren för reparation av tänderna.

Mot samhällets terapeutiska åtgärder inom tandvården kan man kanske i närvarande läge inte göra några berättigade klagomål. Folk-tandvården byggs ut, så småningom har alla svenska barn möjlighet att få sina tänder omsedda. Men hur är det med den förebyggande vården? Av resultaten att döma tycks det vara klen be-

ställt därmed, och man frågar sig, om det verkligen existerar någon rationell profylaktisk tandvård över huvud taget.

Dålig grundhälsa orsaken?

Jag har talat med en av vårt lands främste förespråkare för en rationell profylaktisk vård av barnens tänder, den kände vetenskapsmannen, odont. doktor *Sten Forshufvud* i Göteborg för att höra hans mening. Det intensiva, mångåriga forskningsarbete dr Forshufvud under stora svårigheter bedrivit för att lösa tandsjukdomarnas gåta och de resultat han därvid kunnat

framlägga, gör hans åsikter enligt min mening synnerligen auktoritativa.

Vid mitt samtal med dr Forshufvud bad jag att få höra hans åsikt om snaskförbudet som förebyggande tandvårdsåtgärd. — Snaskförbudet är utan tvivel en riktig förebyggande åtgärd, svarar han. Men problemet snaskätande är *inte* identisk med problemet karies. Jag har själv i stor skala framkallat tandröta på djur utan att låta dessa konsumera socker. Rötans framgångsrika angrepp på våra barns tänder har djupare orsaker. *Den beror i första hand på en försämrad grundhälsa* och i andra hand på en lokal förstörelse av tänderna. Grundhälsan kan

man förstöra på många sätt, inte bara genom att hänge sig åt snaskätande. Dr Forshufvud lämnar i detta sammanhang exempel på andra sjukdomar, som enligt hans mening också tyder på en försämring av grundhälsan, nämligen kräfta, magsår, rygg- och ledgångssjukdomar, sömnlöshet och nervtrassel, som vinner en allt större spridning i vår tid.

— Vad anser doktorn att det finns för utväg att förbättra grundhälsan?

Svaret blir ett och otvetydigt:

— Att *inte* leva som de har gjort, som *har* dåliga tänder, dåliga magar, dåliga nerver, med ett ord dålig kondition.

Ystert lekfullt experimenterande?

— Anser doktorn, att svensken i allmänhet har osunda kostvanor? Och var ligger i så fall felet?

— Resultatet visar ju, att folk i hög grad lever tokigt. Man lever numera inte efter gammal erfarenhet utan efter enögd och ihållig vetenskap, hugskott, nycker och annonser. Man experimenterar med sig själv och vad värre är med *barnen*. Fördömdes inte experimenterandet med människor som ett ohyggligt brott i Nürnbergs-processen? Men uppfödningen av våra svenska barn är ju ett enda experimenterande. Dibarnen får komjolk i stället för modersmjölk, resultatet visar sig bl. a. i trasiga mjölkframtänder, något som bröstbarn knappast uppvisar. Att man till modersmjölk i "förbättringssyfte" sätter fruktsaft och potatismos är ett vådligt experiment utan stöd av erfarenheten. Man experimenterar genom att ge barnen sockrat vetebröd och kakor i stället för grovt bröd, söt saft i stället för vatten, puddingar i stället för fisk... En konstant matordning förekommer in-

te. Skolfrukosten består ena dagen av ärtsoppa med fläsk, andra dagen av mannagrynspudding med saftsås. Allt exempel på att yster lekfullhet numera tolereras i de mest allvarliga sammanhang.

Bland vilda djur förekommer inte tandröta utom hos allätare. Men där läks den ju merendels ut av sig själv. Med tanke på detta förhållande frågar jag:

— Visar inte tandrötans förekomst även bland de vilda djuren, att allt inte är så välbeställt i naturen?

— Tvärtom, svarar doktor Forshufvud. Om ett djur ägnar sig åt olämplig föda, får det dålig kondition — varav tandröten är en följd. Genom smärtor i tänderna vid tuggningen, tvingas det avstå från föda en tid. Det fastar således, tills det är i form igen, och då är tandskadan också läkt.

På min fråga, vilken han anser är den framkomliga vägen att återvinna grundhälsan, svarar doktor Forshufvud:

— Sätt erfarenheten i högsätet och detronisera experimenterandet, *låt våra barn få leva som friska ungar tidigare gjort*. Då får de också felfria tänder.

Då jag ber doktor Forshufvud ge konkreta exempel på, hur man bör leva för att få felfria tänder, svarar han:

— Först den dag man kan spåra något levande intresse hos våra ansvariga myndigheter att verkligen söka ge de svenska barnen deras äldsta demokratiska rättighet, att få äga felfria tänder, är det dags att redovisa för det erfarenhetsmaterial, som finns i frågan. Tills dess vill jag endast framhålla och understryka två saker:

Felfria tänder har endast den, som haft felfri grundhälsa under uppväxtåren (Man får inte vända på satsen och tro, att fel-

Oförgängligt . . .

*Nu sträckas trädens grenar
mot solen,
darrande av nytänt liv.
Fastän frosten bränner sin kyla
i trädets rot
brinner liv i dess ådror
i stam och grenar.*

*Nästan förkolnat svarta
av vinterns brännande kyla,
nästan döda
av vind och is och snö
vittnar i våren träden
att liv är oförgängligt,
kan inte dö.*

*fria tänder är full garanti för
god grundhälsa).*

*God grundhälsa är belöningen för goda livsvanor under en lång följd av år i enkelhetens samt måttlighetens och nykterhetens tecken. Dessa goda vanor är den enda grund, på vilken verklig hälsa kan byggas. Den moderna människan vill gärna sätta sin tillit till något undergörande ämne, som vetenskapen skall frambringe åt henne och som skall skänka henne evig ungdom och hälsa och göra det möjligt för henne att ostraffat leva, som om var dag var den sista. Detta är dock endast drömmen om perpetuum mobile — maskinen, som går gratis — överflyttad på hälso-
lärans område.*

Till slut berättar dr Forshufvud en anekdot:

En rallare vid Suorva-bygget sa en gång: "Mat, visst är det bra med mat, men *smus* det är f-n ta mig nödvändigt. Och han tillägger: "Jag skulle med en lätt travestering vilja säga: Visst är det bra med fria skol- och ferieresor, fria skolböcker, enhetsskola, fri barntandvård och fria skolfrukostar, men felfria, olagade tänder, det är nödvändigt.

Där kvinnorna lever S O M S L A V A R

Vi är många, vi kvinnor. Det finns ungefär en miljard av oss på denna jord. En del av oss är vita till hudfärgen, andra är bruna, chokladfärgade eller svarta som ebenholtz, en del är rödbruna eller gula i huden, allt huvudsakligen beroende på under vilka väderstreck våra förfäder råkade födas. Vi talar olika språk, våra seder och bruk är skiftande. Men ett binder oss samman, var vi än bor: Vi är kvinnor, mödrar. Som barn har vi alla betett oss lika: vi har sökt oss till en mors bröst för att få näring och skydd och ömhet, vi har gråtit i sorg eller ilska, vi har lekt och skrattat i barnslig sorglöshet och över vår barndom vakade mödrars ögon. Som vuxna har vi tagit upp vår länk i den oändliga kedjan, blivit kvinnor och mödrar och i vår tur vakat över nya små människobarns lekar, slösat ömhet och omsorger, ängslats och glatts. Så går den vidare, den oändliga kedjan av mödrar och barn, mödrar och barn...

Vi är så många, en miljard. Men miljoner och åter miljoner bland oss lever, trots den enorma tekniska utveckling som kännetecknar vår tid, under förhållanden som i sanning inte är människovärdiga. De behandlas som slavar, de går klädda i lumpor och föder barn till världen i "bostäder" som fo-

De usla ruckel den afrikanska befolkningen bor i är en tagg i ögat på de rika vita invandrarna i Sydafrika och deras regering. Därför har 60.000 negrer utvisats från Johannesburg och förts bort till ofructbara områden i reservat, (se bilden t. h.) liknande indianreservaten i USA. Omflyttningen genomföres med vapenmakt.

Nomadkvinnan här nedan är bara 20 år. Vid knappa 15 års ålder såldes hon av sina föräldrar som i utbyte fick kameler. Nu har hon redan 4 barn. Varje år ett nytt barn, men ofta dör barnen redan som späda på grund av de ohygieniska förhållandena. Det tunga kroppsarbetet faller på kvinnornas lott, ofta får de släpa vatten kilometervis. Några rättigheter känner de inte till.

gats samman av gamla lådor och mattor.

Men bland dessa kvinnor, som ofta behandlas sämre än djur, glöder viljan till ett liv som är värt att leva. Budskapet om en mödrarnas världskongress i juli detta år har fallit i fruktbar jord. Trots de omätliga svårigheterna — svårigheter som för oss närmast ter sig ofattliga — kommer kvinnorna samman, diskuterar sina problem och väljer sina representanter, för att också deras nödrop skall bli hörda av mödrarna i hela världen.

I Kamerun t. ex. låter de franska kolonialherrarna offentligt förklara att den inhemska befolkningen tillhör en sjunde klassens ras, d. v. s. att de står lägre än aporna. Men trots dessa vidrigheter har efter Kvinnornas världskongress i Köpenhamn 1.200 kvinnor i Kamerun slutit sig samman i en organisation.

I Nigeria måste människorna betala en så våldsamt skatt för att få vatten att vattnet nästan är oöverkomligt för dem. Men kvinnorna måste ha vatten för matlagning och tvätt, och kan de inte

(Forts. å sid. 20).

Var kongress skall vara en mödrarnas mäktiga manifestation mot kriget och mot eländet, den skall vara ett moderskärlekens höga alarmrop mot den stigande krigsfaran, sade KDVs ordförande, mme Eugénie Cotton, i sitt tal på rådsmötet i Genève den 9—13 februari, där hon drog upp riktlinjerna för Mödrarnas Världskongress, som skall äga rum i juli detta år. Men den skall inte bara bli ett nödrop — den skall ge uttryck för vår vilja att skapa en bättre värld. Vi vill inte bara förhindra att världen förintas; vi vill berika den och verka för mänsklighetens lycka, sade hon.

Vi återger i detta och nästa nummer en del av detta tal, riktat till oss alla.

Varför svarar kvinnorna så beredvilligt på vårt beslut om en Mödrarnas Världskongress?

Därför att ingenting gar dem djupare till sinnes än den fara som hotar deras barns liv och lycka.

Moderskärleken är den högsta lyckas källa, och det finns knappast någon kvinna som står kall inför den känslan. Alla mödrar känner det samma som Victor Hugo later tala genom en ung mors mun:

*"Om Gud öck skänkte mig den vackraste stjärna —
barnet du givit mig är mig
dyrbare".*

Rika eller fattiga, för sina barn har alla mödrar den samma kärleksfulla blick som så många stora konstnärer har bevarat för evigheten. Och därför har den fattigaste herdekvinna i lika hög grad som den förnämna damen inspirerat konstnären som ville föreviga gudsmodern.

Men en så stor lycka betalar man med en förfärlig angst. Mödrarna ängslas för allt som hotar de barns liv de satt till världen, för hunger, köld, sjukdomar, olycksfall och för det som är förfärligare än allt annat, kriget, som bringar med sig alla dessa fasor.

Mödrarna har ännu inte glömt att det andra världskriget kostade mer

nätter! Nej, mödrarna kan inte glömma sina döda barn, sina misshandlade barn.

Några av dem kunde inte överleva sin olycka, så t. ex. fru Cervi, italienskan, som dog av smärta när hon erfor att hennes sju söner hade skjutits av fascisterna.

Andra har överlevt, men för dem har ett annat liv börjat och deras innerligaste önskan är att kämpa för att inga andra mödrar skall behöva lära känna den olycka som drabbat dem. Lat oss tänka på Sonja Kosmodemjanskajas mor, på Danielie Casanovas mor. Och lat oss tänka på Kinas mödrar, på mödrarna i Japan, Korea och Vietnam, dessa mödrar som står på var sida.

Nej, dessa mödrar har inte glömt, ty glömma vore förräderi, som var vicepresident Dolores Hurrari så träffande uttryckt det.

Och döden är inte den enda olycka kriget bringar med sig. Av unga, kraftiga livsbejakande människor gör den sorgliga krymplingar, neurotiker, som ohjälpligt ställts vid sidan om livet och vilkas drömmar om lycka grusats. Det kan mödrarna heller inte glömma.

Beviset för att mödrarna inte har glömt är den kamp som de under de senaste åren förde för att få slut

Eugénie Cotton:

Ett moderskärlek

än 30 miljoner människoliv, förinta de hela länder och utlämnade hela folk åt svälten. Hur många förhoppningar som bäddats i graven, hur mycken smärta, hur mycken vanmäktig vrede över detta valdförande på naturens lagar! Mödrarna överlevde dem som skulle ha fortsatt deras liv.

Sömnlösa nätter fulla av angst och de ännu hemskare förtvivlans

T. t. En japansk mor med sitt barn. De överlevde explosionen, men i vilket tillstånd — hur blir det barnets liv?

PÅ NÄSTA SIDA: Mme Cotton med en liten köpenhamnska i famnen. Bilden togs vid Kvinnornas världskongress i Köpenhamn sommaren 1953.

Hur skall denna Mödrarnas Världskongress vara för att motsvara så många kvinnors längtan och önskningar i så många länder?

Den skall vara en mödrarnas mäktiga manifestation mot kriget och mot eländet. Den skall inte bara ge

ens höga alarmrop

uttryck för deras instinktiva förbitt-ring utan också för deras av förnuft-tet behärskade protest.

Den skall vara ett moderskärlekens högljudda alarmrop mot den stigande faran; ty krigen följer ständigt tätare på varandra. 21 år förlöpte mellan 1918 och 1939, och i dag, bara 10 år efter det andra världskrigets slut, värjer sig kvinnorna mot tanken på ett tredje världskrig. Talrika är de kvinnor som under första och andra världskriget förlorade sin man och ett eller flera av sina barn.

Krigen har inte bara blivit allt tätare, de har till på köpet blivit totala, d. v. s. att civila och militära, barn, kvinnor och åldringar i samma grad är utsatta för dem. Vem kan glömma det koreanska folkets lidan-

den, som tidningar av så olika riktningar rapporterade om och som bekräftades av den delegation KDV sände till Korea; barn som avrättades, baracker, i vilka kvinnor, åldringar och barn sökt skydd, som sattes i brand, de långa tågen av moderlösa barn som gråtande irrade omkring i gatorna, och napalmbomberna.

Och hur smärtsam är inte erinringen att Vietnam måste genomlida ett liknande öde i sju långa år.

Och nu hotas världen av ett atomkrig.

En väldig upptäckt öppnade för människorna en energikälla som är miljonfalt starkare än allt vad vi förfogade över fram till början av det tjugonde århundradet.

Tyvärr har denna energi hittills framför allt använts till ständigt förbättrad framställning av fasansfulla vapen.

Ack, vi behöver inte föreställa oss i fantasin hur atombomben kommer att verka, ty den har ju redan använts.

Vi minns den 6 augusti 1945, när den första amerikanska atombomben föll på Hiroshima, vars 400.000 invånare trodde att det rörde sig om ett av de vanliga luftangreppen. En enda bomb och 224.000 offer: 47.000 dödade människor, därav 17.000 direkt "upplösta" genom hettan utan att lämna ett spår efter sig. 100.000 blev svårt sårade och 65.000 av dem dog inom en månad.

Tre dagar senare kastades en andra bomb över Nagasaki och dess följderna var lika ohyggliga. Hundratal japaner som förgiftades genom dessa bomber har sedan dött och de

(Forts. å sid. 14).

MED LIVET SOM INSATS

Det är på bio det försiggår. På den vita duken. Tom Garner, en stor bredaxlad man, järnvägs magnat, chef för Chicago & Southwestern, går inte utan vacklar in på sitt rum och stänger dörren.

Man vet att han skall begå självmord, därför att han vacklade och det är en film och det har redan gått ett bra stycke tid sedan filmen började, så det måste snart ske något, något gigantiskt som de säger i Hollywood, ett självmord eller en kyss.

Man sitter i biografsalongen och väntar på det som man vet skall ske.

Den stackars Tom har just fått veta att hans andra hustrus lille son är avlad av hans vuxne son i första äktenskapet. Toms första hustru begick självmord när hon fick veta att Tom hade förälskat sig i den unga kvinna som sedan blev hans andra hustru. Denna unga kvinna är dotter till chefen för Santa Clara-järnvägen. Tom hade nämligen köpt Santa Clara-järnvägen för nio miljoner dollars. Toms första hustru kastade sig framför en spårvagn när det gick upp för henne att Tom låtit snärja sig av den andra. Självmordet försiggick genom att hon agerade, med ansiktet, med ögonen och läpparna och sättet som hon gick på. Man såg inte något vidrigt, man såg bara spårvagnsförarens skräckslagna ansikte när han försökte stanna vagnen. Man hörde också stålhjulet vina, det hjul som dödade henne. Man hörde folk skrika till på det sätt som de gör när det händer något våldsamt och så visste man vad som hade skett. Det värsta hade skett. Toms hustru Sally hade gått hem till sin skapare.

Sally träffade Tom när han var banarbetare och hon lärarinna i en liten byskola. Tom tillstod en dag för henne att han varken kunde läsa, skriva eller räkna. Sally lärde Tom att läsa, skriva, lägga samman, dra ifrån och dividera. En kväll, efter att de blivit gifta, frågade hon honom om han hade i sinnet att bli banarbetare i hela sitt liv, och det hade han, sade han. Sally frågade honom om han inte hade åtminstone en smula äregirighet men Tom sade

att han var belåten som det var, att vara banarbetare var behändigt, de hade sitt lilla hem och Tom hade ofta lite extrainkomster genom att fiska. Detta sårade Sally och så skred hon till handling. Tom förstod att det spelade en stor roll för Sally om han blev äregirig och en afton när de satt vid kvällsmaten sade han att från och med nu ville han vara det. Där kom ett märkligt uttryck i hans ögon och hans ansikte fick

Av

WILLIAM SAROYAN

plötsligt stor karaktärsstyrka. Man kunde nästan se honom slå sig fram i världen.

Sally sände Tom till en skola i Chicago och hon skötte hans arbete vid banan för att tjäna pengar till hans utbildning — en stor kvinna, en heroisk hustru. Man såg henne en vinternatt gå längs ett järnvägsspår, bärande på redskap och oljekannor, med snö och ödemarker runt omkring. Det såg trist ut. Det skulle se trist ut. Hon gjorde det för Toms skull, för att han skulle kunna bli en stor man. Den dag Tom berättade att han blivit utsedd till ledare för byggandet av Missouribron berättade Sally att hon var med barn och Tom sade att nu skulle inget i världen kunna hindra honom längre. Med Sally och sitt barn bak ryggen skulle han komma att nå de stora höjderna.

Sally födde honom en son, och medan Tom gick fram till hennes säng hörde man symfonisk musik och så visste man att detta var ett stort ögonblick i Toms liv. Man såg Tom träda in i det svagt upplysta rummet och knäböja vid sidan av sin hustru och sin nyfödde son, och man hörde honom bedja: "Fader vår som är i himmelen, din är äran och makten i all evighet". Man hörde två människor i biosalongen snyta sig.

Det var Sally som skapade Tom. Hon tog honom från järnvägs-skenorna och anbringade honom i chefsstolen. Men så blev Tom snärjd av denna yngre och tjugigåriga kvinna

och Sally kastade sig framför spårvagnen. Det var mot bakgrund av allt det hon hade gjort för Tom som hennes självmord var så betagande. Det var på grund härav som så många människor i biografsalongen fick tårar i ögonen när Sally omkom.

Men Sallys självmord kom inte att inverka på Toms förälskelse i den yngre kvinnan och efter en kort tids förlopp gifte han sig med flickebar-net eftersom han då och då var en praktisk man; han var praktisk så länge Hollywood önskade att han skulle vara praktisk. Toms son, en ung man som just kastats ut från universitetet på grund av dryckenskap, flyttade in i Toms hus och hade ett förhållande med Toms andra hustru.

Resultatet var ett barn, ett friskt och kraftigt barn som emellertid var avlat av sonen i stället för av fadern. Toms son Tommy var en oansvarig men allvarlig och välklädd ung man och han gjorde det verkligen inte med vilja. Det var naturen som gjorde det. Ni vet nog hurdan naturen är, till och med på film. Tom hade varit borta från hemmet så länge, på affärsresa, och hans andra hustru hade känt sig så ensam så hon hade uppsökt sin mans son och han hade blivit hennes danspartner.

Man såg henne räcka den unge oansvarige pojken sin hand och man hörde henne fråga med ett lockande tonfall om han ville dansa med henne. Det dröjde så länge innan han tog hennes hand att man ögonblickligen förstod vilka fruktansvärda konsekvenser det skulle komma att föra med sig. Och hon var så vanvettigt skön där hon stod med utsträckt hand att man visste att man själv aldrig skulle ha ha kunnat motstå hennes inbjudan, inte ens under motsvarande omständigheter. Det var något oemotståndligt i hennes ansiktet och kropps fullkomlighet, hennes läppar som längtade efter att bli kyssta, hennes eleganta hållning, hennes underbara kropp och hennes ensamma själ.

Det måste helt enkelt ske. Människan är skröplig och allt det där.

Därför har den store järnvägs magnaten, mannen som alltid fick sin

vilja fram, mannen som strypte en strejk och fick fyrtio av sina män dödade under ett uppror och en eldsvåda, han har nu vacklat in i sitt rum och har stängt dörren.

Och man vet att filmen närmar sig sin avslutning.

Atmosfären i biografssalongen håller på att bli elektrisk av den fruktan som har gripit de medelalders damer som tillbringat sitt livs bästa stunder på bio, där de har älskat, dött, uppoffrat sig för höga ideal o. s. v. De har åter kommit in i den mörka biografssalongen och åter upplever de ett ögonblick när livet klappar på deras dörr.

Man kan märka den andliga spänningen hos alla dessa damer och om man lyssnar riktigt noga kan man höra dem leva ut helt.

Den stackars Tom står därinne med ett fruktansvärt problem och en ohygglig förpliktelse.

För sin äras skull, av hänsyn till Hollywoods moral, av hänsyn till filmindustrin (som visst är den tredje i ordningen av Amerikas industrier), för Guds skull, för din skull och för min skull är det nödvändigt att Tom begår självmord. Om han inte gör det så betyder det helt enkelt att vi har narrat oss själva i alla dessa år, Shakespeare och alla vi andra. Vi vet att han kommer att vara man nog till att göra det, men för ett

ögonblick hoppas vi att han i alla fall inte gör det, bara för att se om den värld vi har skapat verkligen skall störta samman.

För länge sedan skapade vi reglerna och nu, efter alla dessa års förlopp uppstår det tvivel i våra sinnen om de verkligen är äkta eller om vi kanske begick en feltagelse från begynnelsen. Vi vet att det är konst och att det ändå liknar livet en liten smula, men vi vet att det icke är livet därför att det är alltför naturtroget.

Kameran vilar på ett förtvivlat ansikte; ansiktet tillhör Toms gamle trofaste sekreterare, en man som har känt Tom som pojke. Detta är för att man skall förstå Toms ställning i dess fulla vidd och för att åstadkomma en stark spänning i våra sinnen.

Så på en gång, medan vi fortfarande ser åt samma håll och tiden hastar i väg och kulminationen, det

slutliga och oundgängliga närmar sig, kommer Toms son Tommy bort till den gamle och trofaste sekreteraren och ropar att han hört att Tom, hans far, är sjuk. Han vet inte att hans far vet det. Det är ett Hollywoodögonblick. Man hör en del passande musik.

Han störtar fram till dörren för att gå in till sin far, denne pojke som har vänt upp och ner på universums naturliga ordning genom att stå i förhållande till sin fars unga hustru, och så, på en gång, kommer pistolskottet.

Man vet att nu är det helt slut med chefen för Chicago & Southwestern. Hans ära är räddad. Han är fortfarande en stor man. Ännu en gång triumferar industrin. Livets värdighet är bevarad. Allt är igen på sin rätta plats. Hollywood kan lugnt fortsätta att göra film för biografgängarna under de närmaste hundra åren.

Allting stämmer och räkenskaperna går ihop. Symfonisk musik. Tommys hand förstenad på dörrhandtaget.

Den gamle och trofaste sekreteraren vet vad som har skett, Tommy vet det, du vet det och jag vet det; men det är inget som vi ser. Den gamle och trofaste sekreteraren låter pistolskottets brutala verklighet genomtränga sitt gamla, trofasta och pedantiska sinne. Så tar han sig samman till att öppna dörren eftersom Tommy är för uppskakad att göra det.

Vi väntar allesamman på att se hur det har gått till.

Dörren öppnas och vi går in, femtio miljoner amerikanare och miljoner till över hela jorden.

Den stackars Tom. Han sjunker ner på knä, och fast det sker snabbt verkar det på något sätt som om denna lilla handling, en stor mans lilla handling, kommer att fortsätta i all evighet, detta sjunkande ner på knä. Rummet är höljt i en dimma, musiken säger allt. Det är inget blod och ingen oro. Tom sjunker på knä, han dör ädelt. Jag hör två damer grata. De vet att det är en film, de vet att det måste vara komedispel men de grater i alla fall. Tom är en man. Han är livet. De grater över att se livet sjunka på knä. Filmen är förbi om en minut och så reser de sig och går hem och passar sina vanliga sysslor men nu, här i bio-

Ett mödrakärleks...

(Forts. från sid. 11).

skadliga verkningarna visar sig till och med hos offrens efterkommande. På nio år, från 1945 till 1954, föddes 30.150 barn i Nagasaki och av dem är 4.282 missbildade; d. v. s. att av sju barn är ett onormalt. Dessa verkningar berör alla i Nagasaki födda barn, inte bara offrens barn. Det innebär att för föräldrar som utsatts för intensiv radioaktiv strålning föreligger endast ringa sannolikhet för att kunna sätta normala barn till världen. Man frågar sig hur det är möjligt att, efter att sådant kunnat fastställas, det ännu finns människor som fortsätter fabrikationen och vidareutvecklandet av sådana vapen, som förintar eller ohyggligt skadar så många människoliv.

grafsalongens fromma mörker grater de.

Allt vad jag vet är att självmord vanligtvis inte ledsagas av symfonisk musik. Det var en gång en man som bodde i det hus som stod intill mitt då jag var en pojke på nio eller tio år. En eftermiddag begick han självmord, men det tog honom över en timma att göra det. Han sköt sig en kula i bröstet men träffade inte hjärtat och sköt sig så i magen. Jag hörde bägge skotten. Det var cirka fyrtio sekunder mellan skotten. Jag tänkte efteråt att han under de sekunderna troligtvis försökte komma till klarhet över om han borde fortsätta med att vilja vara död eller om han borde försöka repa sig.

Så började han skrika. Det var ett förfärligt rot, bade kroppsligt och själsligt, med denne man som grät och skrek och folk som sprang och skrek och ville göra något och inte visste vad de skulle göra. Han skrek så högt att halva stan hörde honom.

Det är allt vad jag vet om riktiga självmord. Jag har aldrig sett en kvinna kasta sig framför en sparsvagn så det kan jag inte yttra mig om. Det är det enda självmord jag har någon riktig känska till. Så som den mannen skrek skulle det inte kunna passa i en film. Det var ingen som skulle grata av glädje över det.

Jag tror resultatet är detta: vi måste sluta upp med att begå självmord på film.

William Saroyan.

Men ack, fakta kvarstår, och åter är japanerna de första offren.

De japanska vännerna, som har kommit från sitt avlägsna land för att delta i vart rådmöte, kan lättare än några andra berätta om

Håbets klokke

av

William Heinesen

*Pyong-Yang! Pyong-Yang!
Uforglemmelige klang —
uforgaengelige klokke,
spraengt i splinter gang på gang,
men dog aldrig bragt til tavshed --
stadig synger den sin sang,
håbets vilde, stolte sang!*

*Stadig ringer den sit budskab,
fabriklokken fra Pyong-Yang,
af sin skrammeldynge har den
løftet sig endnu en gang
for at kime, for at klemte
håbets underfulde sang:
Der er ingen undergang!*

*Der er uret uden graense.
Der er dybsens kolde nød.
Der er helvede og død.
Smertens vej er lang, lang.
Sorgens nat er lang, lang.
Men igennem mørket toner
klokkens bud fra Pyong-Yang...*

*Hør: Vi genopstår af døde
når i broderskab vi samles
for at kæmpe imod uret,
for i fred at bygge sammen!
Sådan lyder klokkens kalden —
håbets nye, simple sang
fra det fjerne Pyong-Yang.*

*Der er død og der er helved.
Men for håbets børn i østen
er der ingen undergang.
Uudsletteligt er mennesket!
forkynder klokkens klang
fra det gamle, fra det unge,
evigt stærke Pyong-Yang.*

verkningarna av vätebomben (som är 1.000 gånger starkare än bombarna från 1945) som kastades över Bikiniatollen i södra Stilla havet den 1 mars 1954. De japanska kvinnornas skakande appell till kvinnorna och kvinnoorganisationerna i hela världen berättar på ett gripande sätt om denna händelse och dess följder. Den har gett eko i hela världen. I talrika länder har denna appell spritts i stora upplagor. Var federation har i stor utsträckning bidragit till dess spridning. Den internationella föreningen av demokratiska jurister och Internationella lärarförbundet har gett den sitt understöd. Kvinnornas världsförbund för internationell förståelse och försoning har förpliktat sig att göra den bekant bland sina medlemmar.

Oaktat dessa fakta, oaktat varningarna från de kompetentaste vetenskapsmän, trots att vidsynta parlamentariker i olika länder gjort föreställningar, så beslutade NATO (Atlantpaksorganisationen) att ge generalstaberna fullmakt att använda atomvapnen. USA meddelar att atommanövrer skall äga rum i Nevada i februari. Och detta är möjligt tack vare att många människor ännu inte är klara över hur stor faran är och därför att många andra, som är informerade om förberedelserna med atomvapen, inte vill tro på att man kommer att gå så långt som till att använda dem, ty de menar att det skulle vara alltför fruktansvärt.

Men är inte Hiroshima och Nagasaki precedensfall? Också här rör det sig om massförintelsemedel. Skydde Hitler att tillgripa den fruktansvärda gasen för att på billigaste sätt utplåna miljoner människor som inte hörde till herrerasen? Kan man hoppas på — som man ofta hör sägas — att inget av de båda lägren, nu då de båda har vätebomben, kommer att vaga betjäna sig av den?

Alltför väl känner vi till dessa bombars fruktansvärda och hastiga verkningar; man vet t. ex. att omkring 15 vätebomber praktiskt taget räcker till för att utplåna befolkningen i länder av Frankrikes eller Englands storlek. Hur kan man då vifta bort möjligheten att de som har beslutat använda atomvapnen icke en dag kommer att försöka sig på en provokation som ger dem en förövändning att förintä en påstådd

(Forts. å sid. 20).

De olika åldrarnas problem

I sitt mycket intressanta, nyligen även i svensk översättning utkomna arbete *Åldrandets problem* (Tiden 1949), lämnar den danske läkaren Eric Jacobsen många belysande siffror. Enligt en amerikansk undersökning som han redogör för, ligger den mest produktiva åldern för kemister mellan 30 och 34 år. Men för astronomer ligger den mest produktiva åldersklassen 10 år högre. För affärsmän t. ex. ligger maximum mellan 50 och 60 år. För statsmän och härförare skulle man säkerligen få fram en ändå högre ålderssiffra, om objektiva bedömningsgrunder funnes. Undersökningarna visar även att inom varje åldersklass finns en andlig prestationsförmåga för alla områden. Optimum tycks ligga mellan 30 och 60 år. Men talrika bevis finnes för att den aktiva psykiska skaparverksamheten kan fortsätta ända upp i 80-årsåldern, ända tills "andens trasiga fodral dukar under för årens tryck". (Jacobsen).

Den övre övergångsperioden

Vi må ha det ena eller det andra yrket så är under medelålderns långa arbetsperiod den normala livsgången jämförelsevis fri från inifrån kommande kriser. Men precis som barnets lugna arbetstakt avbröts av pubertetskrisen, så avbrytes den vuxna människans jämna arbetsliv av den övre övergångsperioden, som med stora variationer sätter in någon gång mellan 45 och 55 årsåldern. Först kommer en våg av negativism och livströtthet, som visar en tydlig parallellism med pubertetens trots och missmod. Den unga såg trotsig och missmodig framtiden an och tänkte: det blir aldrig något av mitt liv. Femtioåringen vänder sig om och tar med samma trots och missmod en återblick över sitt liv. Vad har det blivit av mig? Mitt äktenskap? Mitt livsverk? Denna kris kan ta sig olika uttryck. Den kommer förr eller senare, den kan skaka människan i sina grundvalar eller vara blott en krusning på ytan. Men den tillhör livets gång, och den negativa perioden följes liksom i ungdomsårens kris av en positiv psykisk ombildning, som syftar till en ny

ur biologisk och psykologisk synpunkt

IV.

anpassning eller ett försök att inordna personligheten i det mänskliga samhällets helhet. Perspektiven vidgas, intresset koncentreras ej endast på det egna arbetet eller den egna familjen, utan inriktas på det allmänna och de stora sammanhangen. Det sker ofta ett återvändande till ungdomens intressen, som fallit bort under det hårda arbetsstrycket. Man kan sedan återgå till det gamla yrket eller bryta upp till nya områden. Arbetshåg och arbetslust blommar åter upp, men livet har blivit annorlunda.

Frukten och missförstånd vidlåder övergångsåldern

Intet ålderskede har varit så utsatt för frukten och missförstånd som denna s. k. övergångsåldern. Dess sammanhang med fortplantningsförmågens upphörande var ju lättast att iakttaga hos kvinnokönet. Klimakteriet eller övergångsåldern kom därför att uppfattas såsom något specifikt för detta kön.

Vad nu mannens fortplantningsförmåga beträffar, finns den kvar till betydligt högre ålder än hos kvinnan, dock med stora individuella växlingar.

Man har därför hållit före att någon motsvarighet hos mannen till det kvinnliga klimakteriet inte finns. Men även om förloppet är helt annorlunda, börjar det mer och mer talas om ett manligt klimakterium. Men detta skulle i så fall inte vara så starkt bundet vid fortplantningsförmågens upphörande. Snarare sammanhänger det med ett avtagande av potensen och möjligheterna att finna full utlösning vid själva sexualakten.

Finns ett manligt klimakterium?

För mer än hundra år sedan präglade en engelsk läkare, Halford, uttrycket "mannens övergångsår" och påvisade vissa symptom huvudsakligen från nervsystemet. Men detta slog icke an i läkarkretsar. Auktoriteterna på området ville icke höra talas om ett manligt klimakterium. Men omkring år 1910 började den ena medicinska avhandlingen efter den andra ta upp frågan. Det manliga klimakteriet förnekas visserligen fortfarande på sina håll, men en rikhaltig litteratur där om finns numera och männen själva börjar acceptera saken.

Det är framför allt de teoretiska hormonforskarna som är emot hypotesen om ett manligt klimakterium. Förutom vid fortplantningsduglighet, som undantagsvis har påvisats vid mycket hög ålder, stöder man sig på hormonanalyser av urin på män i olika åldrar. Den genomsnittliga hormonutskiljningen i 60-årsåldern är icke mindre än den var i 18–20-årsåldern. (Dansk undersökning cit. av Jacobsen).

Övergångsåldern är snarast en ombildningsprocess

Ser man "övergångsåldern" som något negativt och likställer detta uttryck med fortplantningsförmågens upphörande, har naturligtvis hormonforskarna rätt. Men ser man även psykologiskt på livets gång och gör jämförelser med ungdomens övergångsår, så kommer även här ett positivt element in. Det är icke bara något som upphör, det är en ombildning som skall ske. Den schweiziske läkaren A. Maeder har präglat ordet "ombildningsålder" i stället för övergångsalder.

Lika litet som ynglingen undgår sin pubertetskris undgår den vuxne mannen sin anpassningskris, även om symptomen skiljer sig något från kvinnokönets.

Klimakteriets odisputabla samtidighet med menstruationens och äggmognadens och därmed fortplantningsmöjlighetens upphörande kan dock ej förklara varför denna period hos kvinnorna fatt sa daligt rykte.

Tusenariga vanföreställningar binder oss

Med all den upplysning som stått senfödda släkten till Euds förefaller skräcken först oförklarlig. Men söker man efter dess djupare grunder finner man två faktorer, vars inflytande det är lätt att fastslå.

Vad vi först måste räkna med är mangtusenariga vanföreställningar som ännu binder och paverkar oss. Vi kan inte heller komma ifrån att litteraturen, både den så kallade vetenskapliga och den skönlitterära, på suggestionens väg kan framskapa eller fixera vissa sjukdomstillstånd.

För varje folk fanns det kanske en tid da faderns roll i barnets tillblivelse var mer eller mindre okänd. Människorna kunde kanske inte en gang räkna mer än sina fem fingrar, vad som hänt för nio månader tillbaka kunde man ej binda samman med dagens händelse. Det var då inte underligt att den kvinnliga varelsens förmåga att under den köns mogna tiden producera nytt liv blev något mystiskt och förskräckande, i synnerhet för mannen. Denna avgörande skillnad gav mannen säkerligen oerhörda mindervärdighetskomplex och ingav en rädsla, som gav sig tillkänna i alla möjliga taburegler för kvinnan. Även den äldre kvinnan tillskrevs övernaturliga krafter. Hos många s. k. primitiva folkslag finner man att mannen genom "couvade" — barnsängsliggande — och andra förhållningsregler, intagande av viss föda, abstinens m. m. söker förvärva sig fadersrätt. Seden med mannens barnsängsliggande vid hustruns barnafödande har förekommit hos baskerna och även hos en del indianstammar i Syd-Amerika och på många andra ställen. Men det framkommer också en önskedröm hos mannen, att han själv skulle kunna skapa ett barn. Ur sådana tankegångar uppkom en gång den grekiska myten om Pallas Athene, som föddes direkt ur guden Zeus hjärna.

När det befruktande könsumgängets betydelse blivit helt klar för mannen, medförde det i sin tur en undervärdering av kvinnans roll. Barnet skapades av fadern, ansåg man, och tillhörde honom. Modern var bara åkern där han sådde sin säd. Lägg märke till de ord den grekiske skalden Atschylos låter Apollo förkunna till stöd för fadersrätten,

"En moder ger ej livet åt det barn som kallas hennes.

Nej, hon vårdar blott den färska säd i henne blivit lagd.

Och den som sår ger livet.

Modern är en främling blott, som skänker skydd åt plantan, om så är gudars vilja".

(Ur *Enumeniderna* av Atschylos i Zilliaceus översättning).

Härmed är kvinnan degraderad till att spela en underordnad roll som könsvarelse. Hennes uppgift blir att föda och vårda mannens barn, tillfredsställa hans sexualhunger och sköta hans hus. Hur mycket släpar vi inte ännu med oss av dessa vanföreställningar om mannens förtursrätt till barnen, både i lagstiftning och allmän upfattning. Det har t.o.m. funnits en upfattning som knappast gav kvinnan människovärde, ja inte ens egen själ. Det tillerkändes henne först vid ett kyrkomöte.

Litteraturens inflytande

Skönlitteraturen har inte förbättrat saken. Med understrykande av att kvinnans könsbundenhet är så stark, att när möjligheten att erotiskt binda en man var förbi — som man trodde — med fortplantningsförmågans upphörande, har den kunnat utmåla att här inträdde den verkliga tragiken i kvinnans liv.

Den danska författarinnan Karin Michaelis t. ex. utgav 1910 en roman med titeln "Den farliga åldern", som på sin tid väckte mycket uppseende. Hjältinnans alla erotiska besvärigheter tillskrevs där övergångsåldern. Andra författare skrev i samma anda.

Några kvasivetenskapliga skrifter har ytterligare strukit under samma synpunkt. En rysk läkare, Nemilov, fick 1928 sin bok "Kvinnans biologiska tragedi" översatt till svenska. Den spriddes och lästes och kom mycket ohägn åstad.

Om indiska byar

har dr Andrea Andreen under senaste tiden talat på en rad möten i landet. Sitt första föredrag om intrycken från resan i Indien höll hon den 8 mars i Medborgarhuset i Stockholm inför en publik på 700 personer. Vidare har hon talat vid välbesökta möten i Göteborg, Malmö och Norrköping och då detta skrives står Skövde, Linköping och Köping i tur. Sitt tal illustrerar dr Andreen med ljusbilder och ger med grammfonens hjälp, ett par prov på indisk musik.

Styrelsen för Svenska Kvinnors Vänsterförbund

antog vid sitt möte den 17 april i Stockholm följande uttalande att tillställas regeringens:

Svenska Kvinnors Vänsterförbund hemställer om en utvidgad tillämpning av lagen om alternativtjänst vid värnpliktsvägran, så att de kvinnor och män som icke anser sig kunna delta i civilförsvaret emedan de däri ser ett förberedelsearbete för krig, må bli befriade därifrån.

Även samvetsbetänkligheter av detta slag måste tillåtas finna uttryck i det för hela världen nödvändiga fredsarbetet. Vi förutsätter att samhället icke har något intresse av att fredsarbete och fredsmanifestationer undertrycks eller bestraffas.

Vi hemställer därför

att möjlighet gives den enskilde medborgaren att efter sitt samvete fullgöra sin plikt mot samhället i konstruktiva fredsarbeten utanför de militära och civila försvarsorganisationernas ram.

Stockholm den 17 april 1955.

Styrelsen för Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Andrea Andreen
Ordf.

Där fick man bl. a. läsa:

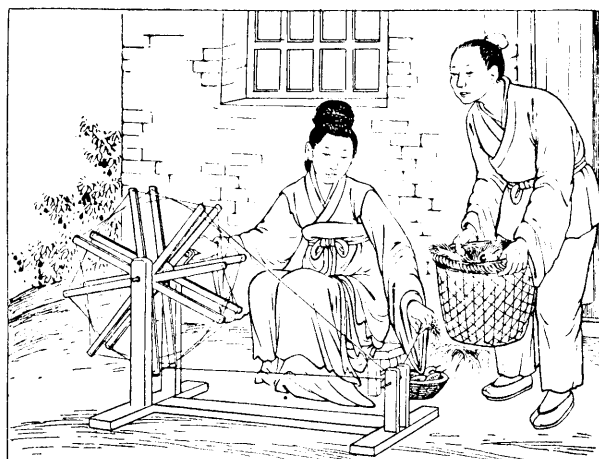
"Naturens hårdhet och kvinnans biologiska tragedi yttrar sig nu i den fysiologiska invaliditet, som kvinnans kropp efter fortplantningscellernas upphörande hemfaller åt. — Kvinno kroppens härliga byggnad förfaller. Klimakteriet betyder icke bara kroppens förgängelse, utan även själens. Kvinnan kan inte längre förverkliga sin ekvipotentialitet (likvärdighet) med mannen. Hennes vingar är bundna och med könshormonerna försvinner också oåterkalleligen den livstro, utan vilken man icke kan börja ett nytt liv".

Efter läsningen av sådana böcker är det ju icke underligt om många kvinnor med förskräckelse ser den tidpunkt nalkas, som skall beröva dem varje människovärde, samtidigt som de får veta att för detta lidande finns ingen bot. Flerfaldiga gånger händer det också, att kvinnor i en viss ålder rådfrågar läkare därför att de icke märkt något tecken till konstighet och menar att då kan det heller inte stå rätt till. Andra kan för att, som det heter "underlätta övergångsåldern", ådra sig långvariga blödningar genom huvudlöst begagnande av hormonpreparat. Å andra sidan avfärdas många gånger de mest olikartade krämpor med att "det beror på att vederbörande är inne i den där åldern".

(Forts. i nästa nr.).

37. Sen föll rackra fjädrar i skiftande färger ned, det blev en tjock matta av dem på marken.

38. Chuang och fru Klok spann tråd av fjädrarna. Av tråden rörde de tyg.

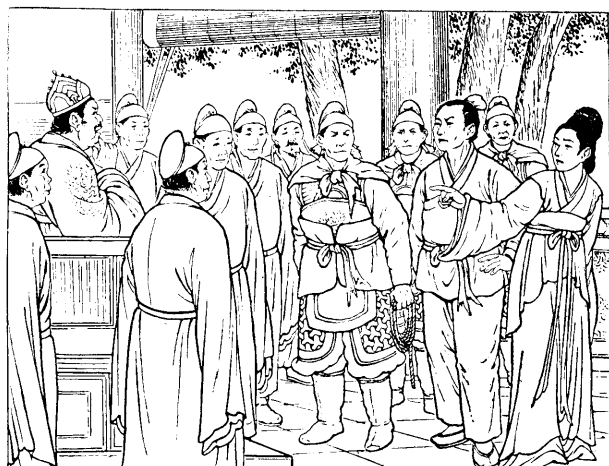
39. De broderade fågel Fenix och draken. Men tredje dagens kväll hade de inte hunnit få havet och solen färdiga. Chuang var så olycklig att han grät. Hans tårar föll på dräkten och blev havet.

40. Fru Klok hade arbetat så hårt att hennes fingrar började blöda. Blodet föll på dräkten och blev solen. De hade fullgjort sitt uppdrag.

41. Kejsaren var förtjust över dräkten. Men alljämt försökte han hålla fru Klok kvar i palatset. "Jag vill se med egna ögon hur hon tillverkar ännu en dräkt åt mig", sa han illlistigt.

42. "Jag kan göra tio dräkter åt dig om du vill", sa fru Klok. "Men prova den här först. Vi har arbetat strängt med den bägge trå. Nu vill vi se hur den passar".

Våra avdelningars adresser

BLEKINGE:

Fru Ada Ingemansson, Buskelund, *Mörrum*.
Fru Elsa Olsson, Öjavad *Strängsta*.

DALARNA:

Fru Signe Pettersson, Mattsbog, 20 B
Arasta.
Fru Elsa Holmberg, Sör Romme,
Stora Tuna.
Fru Nanny Danielsson, Källfallet 18 D,
Grängesberg.
Fru Edit Eriksson, Box 1840, *Horndal*.
Fru Hilda Danielsson, Engelbrektskatan
35, *Ludvika*.
Fru Ester Scheef, Box 618, *Vansbro*.

GÄVLEBORGS LÄN:

Fru Brit Hedman, Gärdeskatan 21 A,
Bollnäs.
Fru Eina Gustafsson, Väpnareg. 8 C, *Gärle*.
Fru Ann-Britt Björkman, Rönningsg. 22 B,
Hofors.
Fru Nanny Gustafsson, Vinkelg. 3,
Hudiksvall.
Fru Nora Tallbom, Box 223, *Iggesund*.
Fru Signe Bergström, Hantverkarg. 4 A,
Ljusdal.
Fru Gunhild Wallström, Box 752, *Ljusne*.
Fru Gunnel Bäckström, Røjgat. 12,
Sandviken.

MEDELPAD:

Fru Ella Berglund, Box 17, *Mufors*.
Fru Signe Gustavsson, Knölstavägen 20,
Skönsmon.

NORRBOTTEN:

Fru Göta Lundström, Box 316, *Arjeplog*.
Fru Ida Sjöberg, Box 1001, *Arvidsjaur*.
Fru Hildur Burman, Erikslundsg. 23,
Boden.
Fru Gerda Hult, *Båtskärsnäs*.
Fru Linnea Runelöf, Box 653, *Haparanda*.
Fru Ann-Marie Åström, Box 358, *Kalix* 2.
Fru Tea Lindahl, Box 633, *Karlsborgs-*
verken.
Fru Karin Lindqvist, Skolan, *Tuollavaara*.
Fru Signe Johansson, Fack 21, *Koler*.
Fru Greta Landin, Box 370, *Koskullskulle*.
Fru Margit Andersson, Hermelinskatan
30 B, *Luleå*.
Fru Linnéa Våppling, Johannes 360,
Malmberget.
Fru Sigrid Aldrin, Källg. 5, *Piteå*.
Fru Berta Degerfalk, Nyliden, *Slagnäs*.
Fru Elna Sandman, Box 77, *Porjus*.
Frk. Mary Söderberg, *Råneå*.
Fru Elsa Dunder, Box 208, *Seskarö*.
Fru Disa Häggberg-Wennberg, Box 28,
Svanthyn.

Fru Gerda Hellström, Fack 54, *Trärån*.
Fru Signe Hermansson, Västanäs, *Morjärv*.
Fru Alice Lindvall, Box 531, *Granträsk*.

SKÅNE:

Fru Ester Fagerström, Vagnsmang. 10,
Hälsingborg.
Frk. Maria Schultz, Kävlingevägen 30,
Lund.
Fru Magda Forslund, Skräddarg. 19,
Malmö.

SMALAND:

Fru Maj-Britt Fager, Brevl. 186
Hobultslätt.
Fru Eva Nordholm, Torsg. 17 B,
Huskrarna.
Fru Anna Gustavsson, Box 322, *Ruda*.
Fru Margit Karlsson, Kyrkog. 24,
Jönköping.
Fru Lilly Vilhelmsson, Linnéav. 14, *Nybro*.
Fru Aina Starck, Pl. 9, *Vaggeryd*.
Fru Bojan Lindhe, Box 57, *Vetlanda*.
Fru Lisa Andersson, Ljuseveka, *Värnamo*.
Fru Märta Engström, Norrlandet 12,
Västerrik.

STOCKHOLMS STAD:

Bagarmossen: Fru Elsa Bergström, Nissa-
stigen 9, *Johannesbor*.
Blommensberg: Fru Kerstin Lindberg, Si-
gurd Ringsgata 16, *Hägersten*.
Bromma: Fru Greta Fors, Hildebrandsvä-
gen 42, *Bromma*.
Ekensberg: Fru Maja Eriksson, Ekensbergs-
vägen 66, *Stblm SV*.
Enskede Södra: Fru Irja Strand, Gubbängs-
vägen 38, *Enskede*.
Enskede Vra: Fru Karin Moström, Moss-
stenbacken 11, *Enskede*.
Fyrklövern: Fru Gerda Johansson, Söder-
armsvägen 14, *Johannesbor*.
Hägersten: Fru Vera Boström, Hypoteks-
vägen 8, *Hägersten*.
Kungsholmen: Fru Ruth Eklund, Jacob
Westins gata 6, *Stblm K*.
Norr-Östervälm: Fru Margot Mårdh, Grev
Magnigatan 3, *Stblm Ö*.
S:t Göran: Fru Hanna Gustavsson, Lever-
tingskatan 5, *Stblm K*.
Söder: Frk. Hilda Stjernquist, Södergatan
11, *Stblm SÖ*.
Årsta: Fru Ingrid Carlsson, Årstavägen
106, II, *Johannesbor*.
Örby-Ålrsjö: Fru Ayve Jansson, Svartlösa-
vägen 93, *Ålrsjö* 4.

STOCKHOLMS LÄN:

Fru Anna Karlsson, Mjölner 8, *Stuvsta*.
Fru Märta Jansson, Plogv. 3, *Jakobsberg*.

Fru Hanna Segerholm, Torsvikssvängen 26,
Lidingö.

Fru Märta Lager, Ugglev. 25, *Ektorp*.
Fru Vivan Nyström, Hagv. 47, *Segeltorp*.
Fru Karin Strandberg, Vallrov. 14,
Sollentuna.
Fru Ann-Mari Storck, Östervägen 10,
Solna.
Fru Dala Nilsson, Rinkebyvägen 15,
Sundbyberg.
Fru Annika Gustavsson, Hälsovägen 23,
Södertälje.
Fru Birgitta Malmsten, Bergshamra,
Stocksund.

SÖDERMANLAND:

Fru Ingegerd Larsson, Verdandig. 7,
Eskestuna.
Fru Ulla Karlin, Vilan, *Nybybruk*.

VÄRMLAND:

Fru Ellen Eriksson, *Ambjörby*.
Fru Vera Haglund, Bergslagstorget 1,
Filipstad.
Fru Karin Olsson, Hagfors gård, *Hagfors*.
Fru Elsa Bäckström, Malméngatan 1 C,
Fru Astrid Steen, Montörsg. 19,
Kristinehamn.
Fru Signe Brodin, Troilivägen 6, *Skoghäll*.
Fru Rut Karlsson, Box 587, *Storfors*.
Fru Svea Blomkvist, V:a Storg. 6, *Säffle*.
Fru Ellen Karlgren, Box 1290, *Torsby*.
Fru Olga Nilsson, Box 218, *Vitsand*.
Fru Irma Stendahl, Box 652, *Välberg*.
Fru Alva Nilsson, *Likenäs*.

VÄSTERBOTTEN:

Fru Hillevi Samuelsson, Box 357,
Kristineberg.
Fru Fina Gissberg, Box 173, *Obbola*.
Fru Amanda Gählin, Åsgat. 10, *Skellefteå*.
Fru Ingrid Hellqvist, Box 581, *Sorsle*.

VÄSTMANLAND:

Fru Gertrud Haglund, Marting. 22,
Fagersta.
Fru Viola Nääf, Götg. 8, *Hallstammar*.
Fru Rut Andersson, Fack 79, *Heby*.
Fru Karin Hamarström, Borgmästaregat.
20 B, *Köping*.
Fru Britt Lind, Box 302, *Surabammar*.
Fru Anna-Lisa Ogemar, Papegojvägen 2,
Västerås.

VÄSTRA SVERIGE:

GÖTEBORGS STAD:
Bjurslätt: Fru Kirsten Persson, Villa Gärd-
hem, *Lillbagen*.
Centrala: Fru Terése Andersson, Dr. Saléns
gata 1, *Gbg*.

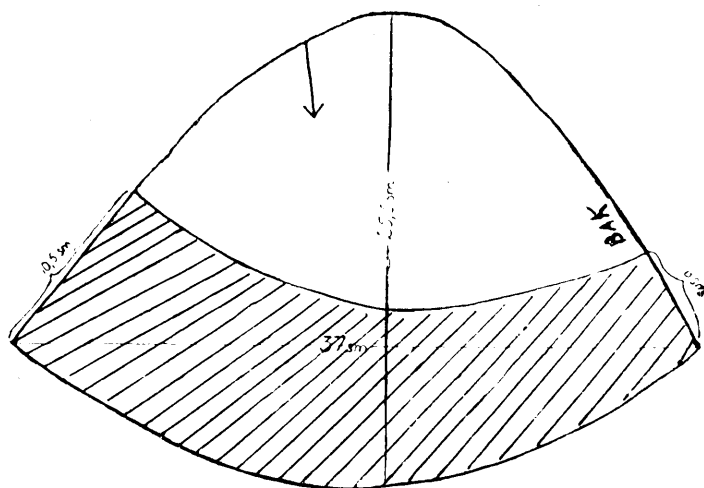
En hatt på $\frac{3}{4}$ timma

Material: $\frac{1}{2}$ meter manchestersammet eller mockatyg, som finns att få i olika färger. En lika stor bit kanfas, som ger styrsel åt hatten, samt en lika stor bit tyg till foder.

Efter måtten som anges på teckningen ritar man upp ett mönster och klipper till det. Vik så tyget dubbelt (pilen på mönstret visar tråddriktningen på tyget), lägg på mönstret och fäst det med några knappnålar vid tyget. Klipp sedan och utan sömsmån, den är inräknad i mönstret. Klipp så kanfasen och fodret på precis samma sätt och slutligen "brättet" av

dubbelt tyg (det är den del av brättet som skall vara på hattens innersida och sedan vikes upp baktill). Man träcklar samman tyg, kanfas och foder och syr samman bitarna ca $1\frac{1}{2}$ cm från kanten. Sedan sys brättets innersida fast genom att man lägger samman denna med hattens nederkant (rätsidorna mot varandra) och syr på maskin. Underbrättet nästas sedan fast för hand på hattens innersida. Brättet vikes upp bak, ett par veck lägges i nacken och nästas fast och har man lust kan man sätta en nål eller ett smycke baktill på den färdiga hatten.

Vi presenterar här för våra händiga läsarinnor en söt och ungdomlig hatt, som de med lite besvär och för en ringa kostnad kan åstadkomma åt sig själva eller den unga dottern.

Högsbo: Fru Marianne Andreasson, Silverkällgatan 2, *Gbg.*

Järnbrott: Fru Clary Jansson, Antenngatan 8 A, *Järnbrott.*

Källtorp: Fru Ingrid Ahlberg, Sergelsgatan 2 A, *Gbg Ö.*

Majorna: Fru Aina Andersson, Kabelgatan 20, *Gbg.*

Stigberget: Fru Ulla Pettersson, Söderlingsgat. 7 B, *Gbg.*

Torpa: Fru Elsa Rönn, Sockerbagaregat. 8, *Gbg N.*

V:a Lundby: Fru Karin Olausson, Statargatan 5 A, *Gbg H.*

Älvsborg: Fru Rosa Timle, Stilla gatan 6, *Gbg.*

Frk. Göta Skoglund, Byttorpsv. 99, *Borås.*

Fru Hilma Andersson, Hertig Knuts gata 39 C, *Halmstad.*

Fru Elsa S. Johansson, Högen 4, *Jonsered.*

Fru Brita Rudenvall, Nynäsg. 23, *Kinna.*

Frk. Solveig Lewin, Almkärr, *Lerum.*

Fru Brita Carlsson, Zetervallsg. 7 B, *Lidköping.*

Fru Anna Ström, Box 350, *Mariestad.*

Fru Ella Johansson, Torsåkersgatan 51, *Mölnådal.*

Fru Inga Gabrielsson, T. Madsens väg 5 A, *Partille.*

Fru Karin Sandelin, Björkvägen 23 C, *Skövde.*

Fru Maj Karlsson, Borgargatan 6, *Tibro.*

Fru Rut Johansson, Källebacksg. 17, *Trollhättan.*

Fru Britta Hertz, Fjällv. 52, *Uddevalla.*

Fru Anna Larsson, Blåsutbacken 3, *Vänersborg.*

ÅNGERMANLAND:

Fru Elsa Lindgren, Backsjön v 8, *Sollefteå.*

Fru Greta Lindbon, Fiskja, *Frånö.*

Fru Barbro Claesson, Box 116, *Norrlimsta.*

Fru Anna Jansson, *Köjaså.*

Fru Gunvor Johansson, Box 559, *Långsele.*

Fru Anna-Greta Forsberg, Frejg. 21, *Örnsköldsvik.*

ÖREBRO LÄN:

Fru Viola Karlsson, Fack 19, *Degerfors.*

Fru Greta Karlsson, Bjässev. 39, *Hällefors.*

Fru Anne-Marie Gustafsson, Box 514, *Granbergssdal.*

Fru Margit Wahlström, Box 120, *Mosås.*

Fru Lisbeth Lundbäck, Bodarnev. 10, *Laxå.*

Fru Anna-Lisa Johansson, Mejerig. 13, *Lindesberg.*

Fru Elsa Andersson, Norrg. 16, *Örebro.*

ÖSTERGÖTLAND:

Fru Märta Adolfsson, Ånestadsg. 8, *Linköping.*

Fru Vega Lindholm, Sjögat. 11 A, *Motala.*

Fru Tora Pettersson, Ekhult, *Åby.*

Fru Lisa Andersson, Korsbygget Jursla, *Åby.*

Där kvinnorna lever... Ett mödrakärlekens...

(Forts från sid. 9).

betala skatten kastas de i fängelse. Nu organiserar de en bred opinion mot dessa övergrepp och det visar sig att kvinnorna håller obrottsligt samman.

I Transjordanien finns ingen som helst form för social hjälp åt kvinnorna. Under arbetet ute på fälten föder bondkvinnorna sina barn till världen. Inte ett öre ger regeringen ut till hälsovård eller till barnens skydd. På grund av den konstanta undernäringen har malaria och tuberkulos blivit folksjukdomar.

Av Brasilens 52 miljoner invånare är 30 miljoner analfabeter. Och 20 miljoner av dessa är kvinnor. Enbart i huvudstaden Rio de Janeiro saknar 60.000 barn skolgång. I skuggan av de flotta skyskraporna bor den arbetande befolkningen i eländiga träskjul; barnens lekkamrater är råttorna och deras följeslagare är sjukdom och död.

I Sydafrika och i Argentina bränner man ner arbetarkvarter, därför att de är skönhetsfläckar i storstadsbilden och sjukdomshärdar, säger myndigheterna. Men ingen där ger kvinnorna och mödrarna möjlighet att fostra upp sina barn i sunda och vackra bostäder.

Det skulle aldrig bli något slut på listan om man skulle räkna upp allt det lidande som i vår tidsålder tillfogas mödrarna i så

(Forts. från sid. 14).

motståndare genom ett "preventivkrig".

NATO:s beslut är utomordentligt farligt för fredens fortbestånd. Det ställer sig som mål att materiellt och moraliskt förbereda atomkriget genom att vänja den offentliga opinionen vid att betrakta användning av terrorvapen som lagligt tillåtet.

Men också enligt deras påstående, som vidtar sådana förberedelser och därvid hävdar att de bara skall tjäna till försvar, kan ett sådant krig bara vara ett angreppskrig, då ju de som förbereder ett atomkrig själva förklarar att den förste som använder dessa vapen kommer att ta hem segern.

Man måste alltså göra allt för att driva igenom ett absolut förbud mot användandet av dessa massförintelsevapen. FN:s avrustningskommision har gjort vissa framsteg; ett beslut rörande avrustningen antogs enhälligt. Enighet har också uppnåtts på frågan om inkallandet av en konferens för att diskutera atomenergis användning för fredliga ändamål.

Därför utsände Världsfredsrådet, "Folkens samvete" som Pandit Sunderlal kallade det, den 19 januari 1955 i Wien en appell som slutar med orden: "Från och med nu kommer vi att bjuda motstånd mot dem som förbereder atomkrig. Vi kräver att alla förråd av atomvapen i alla länder förstöres och att all produktion av sådana vapen genast inställs".

Alla mödrar kommer att ge sin legeistrade anslutning till denna appell, för det första därför att det är den enda reella möjligheten att förhindra ett atomkrig och för det

många länder. Men ännu starkare än deras lidanden är deras vilja att få bukt med de vidriga förhållandena och skapa en fredlig värld där deras och deras barns rätt till livets goda respekteras.

Vid Mödrarnas världskongress i juli skall deras stämmor höras. Då skall representanter för hela vår världs kvinnor mötas till försvaret för barnens liv och allas rätt till livets hävor.

andra därför att redan förberedelserna till ett nytt krig vore vansinnigt, ty det skulle sluka en stor del av nationalförmögenheterna.

Den enklaste husmor märker själv hur de viktigaste förnödenheterna blir allt sällsyntare och dyrare så snart ett land ökar sin krigsproduktion. Arbetarnas löner räcker inte längre till för att täcka deras familjers behov; till och med om hon underkastar sig umbäranden lyckas husmodern inte längre ge sin man och sina barn den näring och de kläder de behöver: nöden gör sitt intåg.

Krig, nöd, hunger -- de tre är intimt förbundna med varandra. Det vet mänskligheten av lång erfarenhet; men det nya i dag är att folken, och i första hand kvinnorna, inte längre betraktar detta onda som ett ofrånkomligt öde utan anstränger sig till det yttersta för att utforska dess orsaker och befria mänskligheten från det. Många är de som har försökt bevisa att orsakerna till nöden ligger i att jorden inte frambringar tillräckligt för att livnära de människor som bor på den. Men herr Josué de Castro, som i sin egen skap av ordförande för FN:s avdelning för näring och jordbruk (FAO) mycket väl är i stånd att bedöma den saken, gav i november förra året Världsfredsrådet följande uppgifter:

"Från 1950 till 1954 har livsmedelsproduktionen i världen ökat med 3 procent, medan befolkningen ökat med endast 1 1/2 procent. Detta bevisar att jorden i nuvarande situation kan livnära sina invånare, trots att rustningsindustrin är i full gång".

Om det lyckas folken att skaffa konflikterna ur världen genom förhandlingar i stället för genom krig, då kommer det heller inte längre att finnas någon vansinnig kapprustning som ständigt ökar eländet i världen.

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund
Utgivare: Andrea Andreen
Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

★
Utkommer med nio nr pr år.
Prenumerationspris per år:
Kr. 4:—.

Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).

★
Postgiro: 513 23, Box 180 73,
Stockholm 18.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.
Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tryckeri AB Mercur, Stockholm 1955